

Björnön runt skulle det bli...

Det här är en av de mest genanta berättelser som en orienterare kan skriva. Den tilldrar sig i februari 1976, en av de finaste vinterdagar man kan tänka sig. Och tur är väl det.

Jag arbetar som idrottslärare i Bäckbyskolan, Västerås. En helt ny skola, integrerad med stadsdelen via gemensamt bibliotek och matsal och en progressiv pedagogik under ledning av rektor Ella Fredriksson. Jag lyckas övertyga henne om att skolan behöver köpa in några par skridskor. För min idé är att när vi ska ha friluftsdag ska alla elever åka Björnön runt - på skridskor!

Det finns många hockeylirare som har bra utrustning och det visar sig att många andra, inklusive lärarna, äger ett par skridskor. Just ingen har långfärdsrör förstås. Själv har jag väldigt fina konståkningsskridskor med ungersk skena och engelskt skinn. Men jag har aldrig åkt på sjöisar tidigare, bara på uppspolade banor och i hallar, har egentligen ingen uppfattning om fort det går ute på sjön.

Jag planerar vår friluftsdag, delar ut uppgifter till de lärare som kan följa med. Några ska vara vid målet och göra upp eld och så ska alla grilla sin korv när de gått i mål samt få varm choklad och en macka. Vi hyr bussar ut till Björnön. Vi är flera hundra stycken, som alla är utrustade för en rundtur.

De som aldrig åkt skridskor och har fått låna utrustning ska jag ta hand om. Vi bildar köpatrull, jag tror vi är nio stycken totalt.

Jag har ett gammalt orienteringsfodral på magen, ett sånt där som man hade i fjällen tidigare. Det är säkert min pappas gamla. Och generalstabens karta 1: 50 000-del. Björnön har en tydlig midja mitt på, tydligast är den från ostsidan. Vi börjar på västsidan och åker söderut. Mitt lilla gäng blir snart helt ensamma, men det går förvånansvärt bra. Vi glider framåt, ramlar ibland, men håller varandra i händerna och drar fram den mest osäkre. Allt går galant under mycket skratt och stoj. Jag försöker leta på kartan, men får inget grepp om var vi är. Börjar titta försent inser jag. Tycker att vi åker så långsamt, försöker stämma av med flikar och bebyggelse.

Jag har sagt till eleverna: När vi kommer till midjan kan vi sätta på oss skydden och gå rakt över och sedan åka den sista fjärdedelen, det blir lagom för oss. Alla är med på det.

Vi passerar en man som sitter ute på isen och pimplar. Han vinkar glatt till oss. Är midjan här? Nej det svänger konstigt, men åt fel håll tänker jag. Nej, vi har inte kommit så långt än. Kompass finns inte med i packningen!!

Nu börjar några bli ordentliga trötta i fötterna, jag spanar oroligt efter midjan. Ja, men där är den ju.

Vi sätter oss på kullfallna stammar och tar lite matsäck som vi har med oss, sen på med skydden och så går vi över ön. Alla har humöret på topp igen, inte mycket kvar nu, bara sista fjärdedelen.

Vi åker på, men jag börjar bli ordentligt osäker, känner på något sätt igen mig. Har jag inte sett den där fliken förut? Även elever börjar muttra och fundera. Plötsligt dyker den pimplande mannen upp igen och vinkar lika glatt. Då först inser jag vad jag/vi gjort. Jag kastar mig på isen i ett hysteriskt skrattanfall och börjar sen förklara för mina konfunderande elever.

-"Vi har åkt hela västsidan, mannen här sitter vid sydspetsen och pimplar, vi har åkt upp halva ostsidan, GÅTT ÖVER MIDJAN FRÅN FEL HÅLL och börjat om att åka söderut. Nu är frågan, vill ni åka ostsidan, den har vi bara åkt till hälften eller vill ni åka västsidan för tredje gången?" Eleverna svarar samfällt -"Västsidan - den känner vi igen nu."

När vi kommer tillbaka till startplatsen, har elden slocknat och korven är slut. Men choklad och mackor och en sista buss finns kvar. Var har ni varit? Varför kommer ni från det hållet?

Vad svarar man på det? Eleverna svarar i mitt ställe.

De inser att de gjort en hjältemodig insats och lever länge på det. Mitt rykte som orienterare får sig en ordentlig törn.

Ingegerd Lusensky (då Hallberg)

